

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: nadezda.cadova@soc.cas.cz

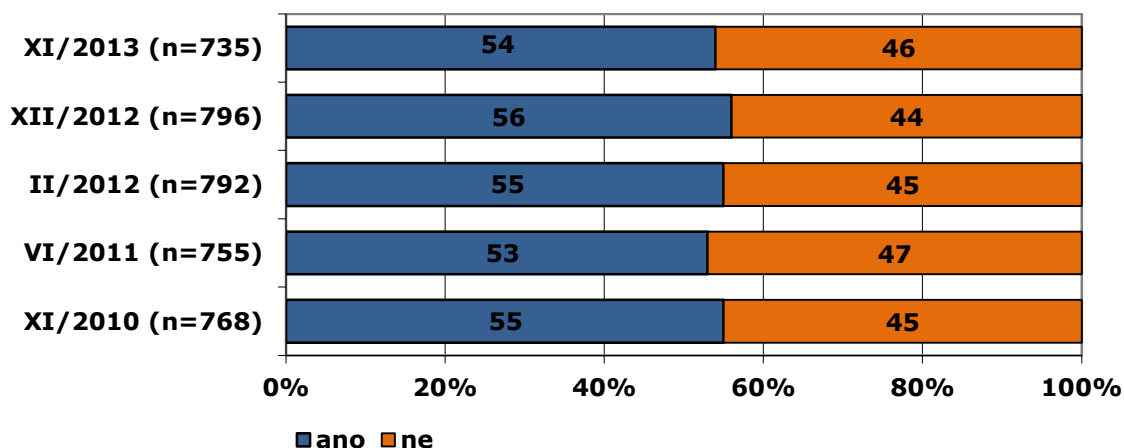
Češi a spoření na důchod – listopad 2013

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost, v13-11</i>
Realizátor:	<i>CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>11. – 18. 11. 2013</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>981</i>
Počet tazatelů:	<i>233</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>ES.25, ES.26, ES.27</i>
Zveřejněno dne:	<i>16. prosince 2013</i>
Zpracovala:	<i>Naděžda Čadová</i>

Do listopadového šetření CVVM byl zařazen blok otázek týkajících se názorů občanů na důchodový systém v ČR a jeho případnou změnu. Vybrané části respondentů, kteří zatím nepobírají důchod, jsme se ptali, zda si formou spoření nebo investic odkládají na důchod nějaké peníze stranou, zda mají obavu o dostatečnost zajištění v důchodu a jaká jsou jejich očekávání ohledně dostatečnosti státem vypláceného důchodu.

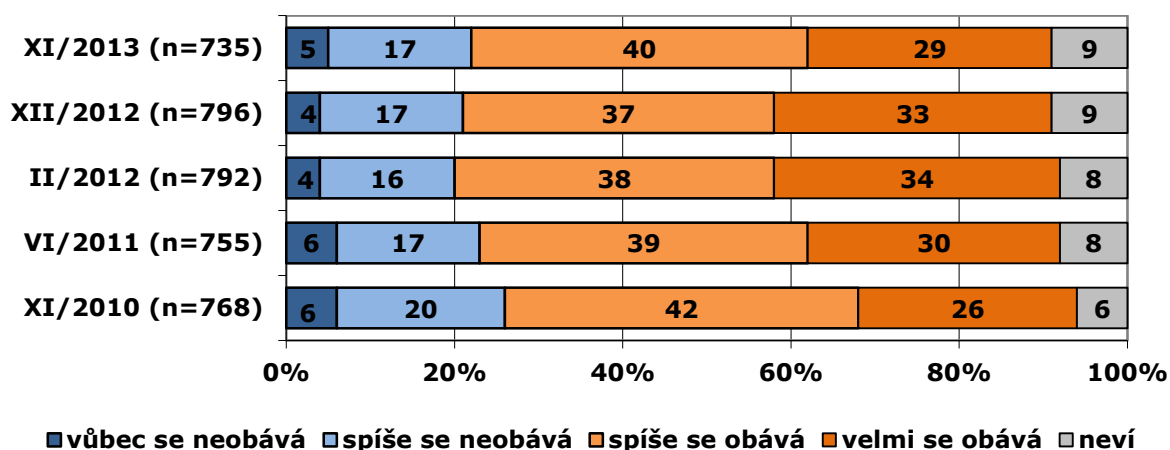
Graf 1 ukazuje, jak si lidé nad rámec povinných odvodů důchodového pojištění samostatně dávají stranou peníze na důchod. Spoří nebo investuje o něco více než polovina lidí (54 %) v předdůchodovém věku, zbývající část lidí (46 %) se naproti tomu na důchod tímto způsobem nepřipravuje. Tyto hodnoty se nijak zásadně neliší od hodnot získaných v předcházejících měřeních od roku 2010.

Graf 1: Spoříte nebo investujete, abyste se zajistil na důchod?¹

Pozn.: Odpovědi obyvatel ČR starších 15 let bez důchodců.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 11. – 18. 11. 2013, 735 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Z hlediska sociodemografických charakteristik populace se formou spoření nebo investic na důchod statisticky významně častěji připravují lidé ve věku 30 až 59 let, lidé se středoškolským a vysokoškolským vzděláním a dále pak ti, kdo deklarují dobrou životní úroveň své domácnosti a jejichž příjem domácnosti přesahuje 40.000 Kč. Aktivita směrem k finančnímu zajištění v důchodu naopak není vyvíjena mladšími lidmi ve věku 15 až 29 let, těmi, kdo mají pouze základní vzdělání (což jsou často právě mladí studenti), a lidmi se špatnou životní úrovní domácnosti.

Graf 2: Obava o dostatečné finanční zajištění v důchodu²

Pozn.: Odpovědi obyvatel ČR starších 15 let bez důchodců.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 11. – 18. 11. 2013, 735 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

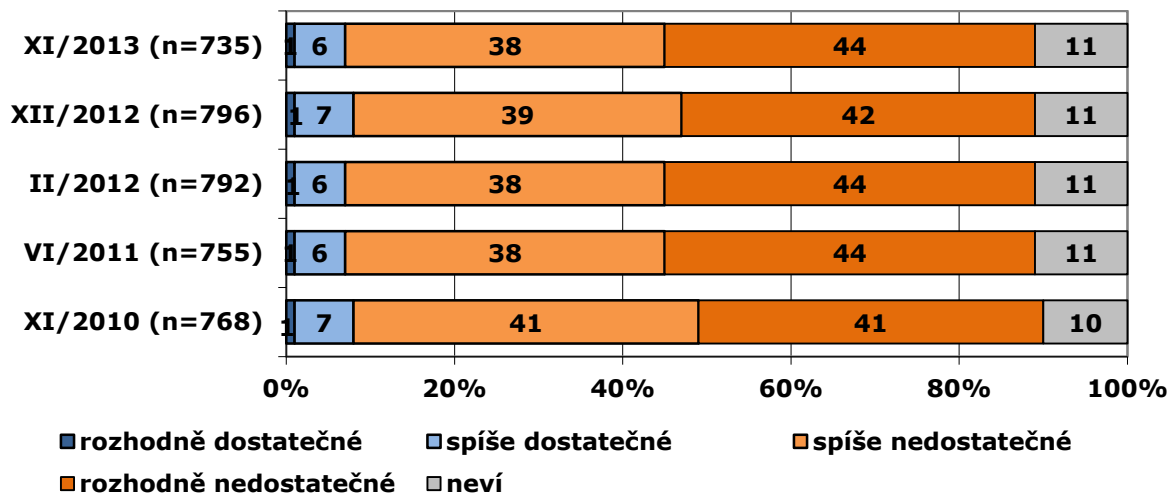
¹ Znění otázky: „Spoříte si nebo investujete v současné době, abyste se zajistil na důchod?“ Varianty odpovědi: ano, ne.

² Znění otázky: „Jak moc, pokud vůbec, se obáváte toho, zda budete v důchodu dostatečně finančně zajištěni? Vůbec se neobáváte, spíše se neobáváte, spíše se obáváte, velmi se obáváte?“

Graf 2 se týká stupně obav lidí z toho, že v důchodu nebudou dostatečně finančně zabezpečeni. Zhruba pětina Čechů (22 %) obavy tohoto typu nepociťuje (vůbec se neobává + spíše se neobává). Naopak dvě pětiny (40 %) spíše má určité obavy a dalších 29 % se velmi obává. Podíl dotázaných, kteří se neobávají o své finanční zajištění v důchodu, se od roku 2011 prakticky nemění. V aktuálním výzkumu mírně poklesl podíl respondentů, kteří uvedli, že se o své finanční zajištění v důchodu „velmi obávají“ a naopak mírně přibýlo těch, kteří se podle svých slov „spíše obávají“.

Nepřítomnost obav je statisticky významně častější u lidí ve věku 15 až 19 let a u těch, kdo pokládají životní úroveň své domácnosti za dobrou. Mladí ve věku 15 až 19 let a lidé se základním vzděláním ovšem na danou otázku také častěji nemají vůbec žádný názor (odpověď „neví“). Lidé, kteří už mají z hlediska věku k důchodu blíže (tedy lidé starší 45 let), se o své finanční zajištění obávají více než příslušníci ostatních věkových kategorií. Obava z finančního zajištění v důchodu je častější také mezi lidmi se špatnou životní úrovní a mezi lidmi radikálními se na do levé části politického spektra, zejména pak voliči KSČM a nevoliči. O své dostatečné finanční zajištění v důchodu se podle svých slov častěji „velmi obávají“ občané se středním vzděláním bez maturity či vyučená a lidé rozvedení.

Graf 3: Bude důchod vyplácený státem představovat dostatečné finanční zajištění na stáří?³

Pozn.: Odpovědi obyvatel ČR starších 15 let bez důchodců.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 11. – 18. 11. 2013, 735 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

³ Znění otázky: „Myslíte si, že důchod vyplácený státem bude pro Vás znamenat dostatečné nebo nedostatečné finanční zajištění ve stáří? Rozhodně dostatečné, spíše dostatečné, spíše nedostatečné, rozhodně nedostatečné?“

Z grafu 3 je zřejmé, že přibližně čtyři pětiny (82 %) lidí se domnívají, že jim důchod vyplácený státem ve stáří neposkytne dostatečné finanční zajištění. Opačný názor zastává méně než desetina populace (7 %). Tyto hodnoty jsou téměř identické s hodnotami získanými v šetřeních z předcházejících dvou let, včetně procentuálního podílu asi desetiny populace, která na položenou otázku nedokáže jednoznačně odpovědět (aktuálně 11 % odpovědí „neví“).

Pokud jde o vztah k populačním charakteristikám, i u této poslední otázky se ukazuje, že mladí lidé ve věku 15 až 19 let na stáří zatím myslí méně často než ostatní a nemají tak názor na to, zda bude státní důchod představovat dostatečné finanční zajištění, nebo nikoli (33 % z nich „neví“, zda bude pro ně důchod vyplácený státem představovat dostatečné finanční zajištění ve stáří, stejný podíl z nich zvolil odpověď „nevím“ i v otázce, zda se obávají toho, zda budou v důchodu dostatečně finančně zabezpečeni). Že finanční zajištění státním důchodem nebude dostatečné, častěji očekávají lidé, kteří svou aktuální životní úroveň vnímají jako špatnou (56 % z nich zvolilo odpověď „rozhodně nedostatečné“).

Na závěr můžeme shrnout: 82 % dotázaných se domnívá, že státní důchod jim ve stáří neposkytne dostatečné finanční zajištění, zároveň ale pouze 54 % lidí samostatně spoří nebo investuje, aby se na důchod zajistili.